Beste inwoners van Kaatsheuvel, Loon op Zand en De Moer, leden van de gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders,

Voorzitter, voor ons ligt de begroting 2027 waarin wij kunnen lezen dat Loon op Zand een positief saldo heeft. Desondanks kan zij zich niet rijk rekenen. Grote investeringen komen eraan, zoals de energietransitie, rioolgemaal, het nieuwe Loonse dorpshuis, vernieuwing van basisschool De Vaert en het Van Haestrechtcollege in Kaatsheuvel.

Voor de toekomstige jaren 2028 en verder ontstaat er een tekort zo laat deze begroting zien. Dat brengt grote uitdagingen mee voor het huishoudboekje van onze gemeente in de toekomst. Niet alles kan, er zullen keuzes gemaakt worden die niet altijd makkelijk zullen zijn.
Stijgende rentelasten voor noodzakelijke leningen en de berekening van de solvabiliteit laat zien dat die door bovenstaande investeringen in 2028 waarschijnlijk onder de kritische solvabiliteitsnorm van 20% zakt en onze gemeente daardoor een extra financiele opdracht heeft. Het CDA Loon op Zand hoopt dat de werkgroep bestuurlijke toekomst weer snel geactiveerd wordt om hier op te acteren.
Het positieve nieuws van deze begroting is dat de OZB alleen verhoogd wordt met de CPI (consumenten prijs index) van 2,1% zoals afgesproken in het coalitieakkoord Verantwoord vooruit!

Afgelopen jaren is er veel geld en energie gestoken in de organisatie. Een andere optimale werkstructuur gecreeerd om zo tot een robuuste organisatie te komen. Bij de ombuigingen van vorig jaar werd een voorstel gedaan door het college om €150.000 te bezuinigen op de organisatie. Dit is echter niet behaald. Er wordt zelfs gevraagd om een uitbreiding van 5 functies. Het CDA Loon op Zand vindt dat een royale vraag en zou graag nog extra uitleg willen van de portefeuillehouder waarom dit noodzakelijk is. Om verantwoord vooruit te kunnen zal er met onder andere AI efficienter, effectiever en strategischer gewerkt moeten kunnen worden.

De dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke verenigingen en stichtingen vindt het CDA belangrijk. Door bijvoorbeeld eigen boa's in dienst te nemen kan je ze inzetten waar je ze het meest belangrijk vindt. Zij kunnen bijv. een preventieve functie hebben op jeugd die zich op hangplekken of op straat begeven. Daarbij vraagt het CDA zich wel af of 2 boa's niet erg kwetsbaar is bij bijv. vakantie of ziekte omdat ze altijd met minstens 2 personen de wijk in gaan.

Sterke gemeenschappen

Onze gemeente is een sterke gemeenschap! We zetten samen steeds meer in op preventie, niet alleen lokaal maar ook in de Regio. Met de transformatie van het sociaal domein wordt de nadruk van de inwoners en hun netwerken gelegd. We zullen het samen moeten doen. Maar door ook juist sterk te staan in de Regio kunnen we invloed uitoefenen op financiën. Het zorgdomein is de grootste post in de begroting dus blijft het belangrijk

dat we er alles aan doen hier grip op te krijgen en behouden want als we het thuis op orde hebben kunnen we meer verrichten in de regio.

Woningbouw, duurzaamheid

Er is nog steeds sprake van nood op de woningmarkt. Door vergrijzing hebben wij meer ouderen en die worden geacht om langer thuis te blijven wonen. Door het ontbreken van starterswoningen zijn jongeren gedwongen onze gemeente te verlaten door te verhuizen naar een kleine studio of een appartement elders. Het CDA Loon op Zand is nog steeds van mening dat er meer gebouwd moet worden en dat knarrenhofjes en woningsplitsing ook bij kan dragen aan het oplossen van de problemen op de woningmarkt. Inmiddels is de gemeente Loon op Zand bezig met het ophalen van informatie over het verduurzamen van woningen en hoe wij aardgasvrij er toch warmpjes bij kunnen zitten in de winter. Het wordt onze inwoners en ondernemers helaas moeilijker gemaakt om te verduurzamen, omdat onder andere de salderingsregeling door de rijksoverheid afgeschaft wordt. Daardoor worden inwoners terughoudend met nieuwe investeringen in zonnepanelen. Bedrijven kunnen of willen niet investeren in zonnepanelen, omdat er geen ruimte is op het stroomnet. Ook inwoners van sociale huurwoningen kunnen geen aanpassingen doen. Zij zijn immers afhankelijk van de woningbouwvereniging.
Wat betekent netcongestie voor onze bouwplannen?
CDA Loon op Zand wil graag verantwoord vooruit met het bouwen van woningen in onze gemeente.

Vermakelijkhedenretributie

Het CDA staat voor een gemeente die transparant, betrouwbaar en dienstbaar is. Vorige week is er wederom gesproken over de vermakelijkhedenretributie om die in het eerste kwartaal van 2027 te bespreken met de raad.
Evenals vorige jaren is het CDA Loon op Zand opzoek naar antwoorden m.b.t de vermakelijkhedenretributie. Nog steeds weten wij niet welke zaken wel en welke zaken er niet onder de vermakelijkhedenretributie valt, welke criteria worden gehanteerde en op welke regelgeving die gebaseerd is?
Nog enkele andere vragen zijn:

Vindt er jaarlijks een indexatie plaats van de kosten die onder vermakelijkhedenretributie vallen? Zo ja welk percentage wordt daarbij gehanteerd?
Kan inzichtelijk gemaakt worden welk percentage de afgelopen 5 jaren is gehanteerd voor welk bedrag de retributie is toegenomen?
Waarom is er afgetopt op het aantal bezoekers? Nu de aftopping gebeurd moeten wij dan de methode T-2 blijven hanteren? Wat is daarvan nog nut en noodzaak?
En nee, wij hoeven nu geen antwoord op bovenstaande vragen, maar wel wanneer wij de vermakelijkhedenretributie gaan bespreken in kwartaal 1 van 2027.
Want ook hier wil het CDA verantwoord vooruit.

Erfgoed-, monumenten-, kunst- en cultuurbeleid
Het CDA Loon op Zand vindt dat wij onze aarde beter moeten doorgeven aan onze volgende generaties, maar kijkt ook graag naar het verleden wat betreft erfgoed, monumenten en kunst en cultuur. Vorig jaar december hebben wij als raad het erfgoedbeleid vastgesteld. En wij zijn benieuwd hoe de toekomst van ons verleden eruit gaat zien. Afgelopen jaar is er al gewerkt aan de uitvoering van het erfgoedbeleid ; Op de website staat immers vermeld dat wij komende 10 jaar stap voor stap werken aan een gemeente waar erfgoed een vanzelfsprekend deel uitmaakt van de leefomgeving. Tot onze verbazing lezen wij in deze begroting dat de uitvoering van het erfgoedbeleid geschrapt wordt. Dit kan niet waar zijn!!!!!
Is de uitvoering van het erfgoedbeleid al geschiedenis alvorens deze begonnen is?
Daarom dienen wij een amendement in om de uitvoering van het erfgoedbeleid in ere te herstellen.

Het CDA Loon op Zand wil samen voor onze inwoners, verenigingen en ondernemers bouwen aan de toekomst en toekomstbestendigheid van onze gemeente. Tijdens de begrotingsbehandeling zal onze fractie met een constructieve houding in het debat staan, zodat het geld voor onze inwoners goed wordt besteed.

Tot zover voorzitter.